

KAPLE SV. JANA NEPOMUCKÉHO

Mnoho legend a symbolů je spojováno s osobou sv. Jana Nepomuckého, patrona zpovědníků a upřímné zpovědi a duchovního ochránce této kaple. Narodil se v roce 1350 v Nepomuku poblíž Plzně, byl kanovníkem v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha na pražských Hradčanech a zpovědníkem královny Žofie Bavorské. Padla na něj však nepřízeň jejího manžela, českého krále, Václava IV., protože nechtěl prozradit zpovědní tajemství královny, což po něm chtěl král, který podezíral svou ženu z nevěry.

Pravdou ale je, že v roce 1393 byl Jan Nepomucký uvězněn, mučen, a nakonec shozen z Karlova mostu do Vltavy. Legendy uvádějí, že se pak podařilo najít jeho tělo, protože se na vodě objevila svatozář z hvězd, která je jedním ze symbolů tohoto svatého. Jeho tělo pak bylo pohřbeno v kostele sv. Kříže v Praze a později přeneseno do hrobky pod svatovítskou katedrálou na Hradčanech.

Podle katolíků nás má Jan Nepomucký chránit před vzbouřenou vodou, povodněmi – ale na druhou stranu také před suchem. Právě proto byly jeho sochy po celá staletí v hojné míře stavěny u vody, na mostech, poblíž polí, na křižovatkách, ale i na veřejných nebo kostelních prostranstvích. Barokní socha tohoto svatého stojí také u zdejší fary a zdobí prostranství kolem katedrály.

Sochy sv. Jana Nepomuckého lze rozeznat velmi jednoduše, a to podle jeho atributů: je to svatozář s hvězdami kolem hlavy, prst na rtech, zamčená kniha nebo kladka, symbolizující mlčení, či krucifix nebo palmová ratolest držené v dlani. Tento svatý je také patronem kněží, vorařů, stavitelů mostů, mlynářů, a také lidí nespravedlivě odsouzených a pomlouvaných.

Kult Jana Nepomuckého se začal rozvíjet již ve 14. století, po smrti krále Václava. Nepomucký byl ale blahořečen teprve v roce 1721 papežem Inocentem XIII., a kanonizován až 19. března 1729 papežem Benediktem XIII. Jeho svátek katolická církev slaví 21. května. V opolské katedrále má tento svatý patronát nad zpovědní kaplí, která byla nedávno zrekonstruována v rámci polsko-českého projektu realizovaného společně katedrálními farnostmi opolské a ostravsko-opavské diecéze.

Ještě nedávno zde stála také starobylá křtitelnice s nejstarším erbem města Opolí. Během renovačních prací byla ale křtitelnice přenesena do levé lodě kostela a v kapli, pod podlahou v přízemí, byla objevena osmiúhelná cihlová stavba, shora zazděná cihlami. Podívejte se pozorně pod své nohy, jelikož na památku tohoto objevu, byly na podlaze označeny kontury této osmiúhelné konstrukce. Mohla to být otevřená křtitelnice, studna nebo hrobka – ale to se už asi nikdy nedozvíme... Kvůli obavám restaurátora o historickou hodnotu tohoto místa bylo rozhodnuto nepokračovat v dalším výzkumu.

Ale to není všechno! Během renovace zde bylo také objeveno, patrně ze 13. století pocházející, zdění rýhovanými cihlami v románském stylu, čili takovém, kdy se při zdění kladly vždy dvě delší cihly a pak jedna kratší. Zakončení zdiva původně nižších stěn, která pocházejí z pozdějšího období, a klenby kaple zde byly ponechány pod vrstvou omítky, aby byl takto zvýrazněn kontrast a bylo vidět, kam až původně sahala románské zdivo.

Tyto objevy mají velkou historickou hodnotu, protože potvrzují, že na místě současné katedrály zde existovala mnohem dříve románská svatyně. Stále ještě mnohá nerozluštěná témata nám pak umožňují předložit i hypotézu, že nejstarší fragment katedrály pocházející ze 13. století, mohl tvořit součást obranného systému města...